

Petycje, wnioski i skargi

OES

Wprowadzenie

Elementem tworzącym społeczeństwo obywatelskie jest możliwość formułowania krytyki lub apeli wobec organów władzy publicznej. Każdy ma prawo składania petycji, wniosków lub skarg w celu spowodowania oczekiwanych zachowań władzy publicznej. Takie powszechne uprawnienie apelowania do władz publicznych zostało uregulowane w Konstytucji RP z 1997 roku. Zgodnie z art. 63 Konstytucji RP każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Ogólnie można mówić o konstytucyjnym prawie do petycji, które zostało wymienione wśród wolności i praw politycznych obywateli. Petycje, wnioski i skargi stanowią wyraz niezadowolenia obywateli z istniejącego stanu rzeczy. Mogą mieć postać konstruktywnego apelu do organu władzy publicznej o poprawienie zauważonych uchybień. Jednak wymienione środki prawne mogą także stanowić instrument krytyki określonych zjawisk i osób.

I. Kto może złożyć petycję, wniosek lub skargę?

Skargi, wnioski i petycje należą do powszechnych środków ochrony prawnej, a zatem są dostępne dla każdego. Zgodnie z art. 221 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735), (dalej: K.p.a.), skargi i wnioski można składać w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą. Z kolei w myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 870), (dalej: u.p.), petycja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów. Zainteresowany podmiot może wnieść petycję we własnym interesie, a także w interesie publicznym lub interesie podmiotu trzeciego, za jego zgodą (art. 2 ust. 2 u.p.). Przy czym interes indywidualny nie musi mieć rangę interesu prawnego, może być to interes faktyczny. Jeśli skarga, wniosek lub petycja składane są w interesie publicznym, to należy skonkretyzować o jaki interes publiczny chodzi. Kategoria interesu publicznego

nie stanowi zamkniętego katalogu. Jeśli ktoś podejmuje działanie w interesie innej osoby, to powinien wyraźnie wskazać w czym imieniu działa. Nadto należy dołączyć zgodę osoby, w interesie której składana jest petycja, wniosek lub skarga.

Wymienione środki prawne mają formę pisma (art. 3 u.p., art. 222 K.p.a.), dlatego należy uznać, że również zgoda powinna mieć postać pisma. Z pewnością nie może to być zgoda dorozumiana. W odniesieniu do petycji ustawodawca wprost uznał, że podmiot, w którego interesie złożono petycję, wyraża zgodę w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej, a sama zgoda jest dołączana do petycji (art. 5 ust. 2 u.p.). Zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. z 2002 r., Nr 5 poz. 46), (dalej: rozporz.), skargi i wnioski mogą być wnoszone także ustnie do protokołu.

Niezależnie od regulacji ustawowej wiążąca jest norma konstytucyjna, a zgodnie z art. 63 Konstytucji RP każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą. Wobec tego omawiane środki prawne stanowią rodzaj tzw. actionis popularis, czyli środka procesowego przysługującego każdemu, kto chce uczynić użytek ze swoich praw obywatelskich.

Zgodnie z art. 225 § 1 K.p.a. nikt nie może być narażony na jakikolwiek uszczerbek lub zarzut z powodu złożenia skargi lub wniosku, jeżeli działał w granicach prawem dozwolonych. Powyższy zakaz hamowania krytyki rozciąga się także na podmioty składające petycje (art. 15 u.p.). Wskazana ochrona udzielana osobom

wnoszącym skargi, wnioski i petycje ma charakter raczej deklaracyjny niż gwarancyjny. Wpływa na ocenę zachowania urzędników i funkcjonariuszy, którzy zniechęcali do składania omawianych środków prawnych wskazując na negatywne konsekwencje takich działań. Niemniej swoboda wnoszenia petycji, wniosków i skarg nie może być utożsamiona z samowolą. Nie powinno otwierać się drogi do działań złośliwych lub pieniaczych. Dlatego osoba wnosząca petycję, wniosek lub skargę korzysta z ochrony tylko wówczas, gdy działa w zakresie dozwolonym prawem. Tym samym nie korzysta z ochrony prawnej ten, kto dopuszcza się przestępstwa zniesławienia, zniewagi, oszczerstwa, ujawnienia lub wykorzystania informacji niejawniej o klauzuli „tajne”, „ściśle tajne”, „zastrzeżone” lub „poufne” czy prawnie chronionej tajemnicy zawodowej.

II. Kto może być adresatem petycji, wniosku lub skargi?

Co do zasady petycje, wnioski i skargi mogą być składane do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej (art. 63 Konstytucji RP). Pojęcie organów władzy publicznej jest bardzo szerokie, ale można wymienić te, które są szczególnie powołane do rozpatrywania petycji, skarg i wniosków, jak np.: Rzecznik Praw Obywatelskich, Sejm, Senat, sejmik wojewódzki, rada powiatu czy rada gminy. Oprócz organów władzy publicznej wskazać trzeba na organizacje społeczne, które na zasadzie porozumienia lub powierzenia realizują wybrane zadania z zakresu administracji publicznej.

Natomiast przepis art. 221 § 1 K.p.a. przewiduje prawo składania skarg i wniosków do organów państwowych, organów jednostek samorządu terytorialnego, organów samorządowych jednostek organizacyjnych oraz do organizacji i instytucji społecznych. Skargi i wnioski mogą być składane do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Pod pojęciem organizacji społecznych rozumie się organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze oraz inne organizacje społeczne (art. 5 § 2 pkt 5 K.p.a.).

Organy państwowe to także organy przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych (art. 224 K.p.a.), np. agencji państwowych. Natomiast pod pojęciem organów jednostek samorządu terytorialnego rozumie się organy gminy, powiatu, województwa, związków gmin, związków powiatów, wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa oraz kierowników służb, inspekcji i straży działających w imieniu wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa, a ponadto samorządowe kolegia odwoławcze (art. 5 § 2 pkt 6 K.p.a.).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.p. petycje kierowane są do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Wśród organów władzy publicznej wyróżniono Sejm, Senat oraz organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, a zatem organy kadencyjne wyłaniane w drodze wyborów powszechnych (art. 9 u.p.).

Na tle przywołanej regulacji można powiedzieć, że ustawodawca określił adresatów petycji, wniosków i skarg dość ogólnie. Taki zabieg jest uzasadniony, bowiem w ten sposób zapewniono możliwie najszersze korzystanie z omawianej instytucji procesowej. Obowiązek udzielenia odpowiedzi na petycję, wniosek lub skargę obejmuje nie tylko organy systemowo przynależne do aparatu władzy publicznej, ale także organizacje i instytucje pozostające na zewnątrz tego systemu, które jednak przyjęły do wykonania zlecone im zadania publiczne.

Osoba zamierzająca skorzystać z prawa do złożenia petycji, wniosku lub skargi nie musi posiadać szczegółowej wiedzy na temat podziału zadań w sektorze publicznym, dlatego nie ponosi ujemnych konsekwencji błędnego zaadresowania swojego pisma. To organ przyjmujący pismo musi w pierwszej kolejności ocenić, czy jest właściwy do jego rozpoznania. Jeśli sprawa nie należy do zakresu kompetencji danego organu, wówczas zobowiązany jest ustalić organ właściwy i mu przekazać pismo.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 u.p. adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję. Jeżeli petycja dotyczy kilku spraw podlegających rozpatrzeniu przez różne podmioty, adresat petycji rozpatruje ją w zakresie należącym do jego właściwości oraz przekazuje ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni, do pozostałych właściwych podmiotów, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję (art. 6 ust. 2 u.p.).

W myśl art. 231 § 1 K.p.a., jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając równocześnie o tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ. Podobnie zgodnie z art. 243 K.p.a., jeżeli organ, który otrzymał wniosek, nie jest właściwy do jego rozpatrzenia, obowiązany jest w ciągu siedmiu dni przekazać go właściwemu organowi. O przekazaniu wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę.

Procedura wnoszenia petycji, wniosków i skarg jest tak dalece odformalizowana, że pismo pochodzące od obywatela nie musi mieć określonej formy zewnętrznej. O tym, czy pismo jest petycją, skargą albo wnioskiem, decyduje treść pisma (art. 222 K.p.a., art. 3 u.p.). Przychodzące pisma są kwalifikowane według treści, a nie nazwy.

III. Petycja

Zgodnie z art. 2 ust. 3 u.p. przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Poprzez użycie wyrażenia „w szczególności” ustawodawca zasygnalizował, że zakres petycji nie jest limitowany. Z jednej strony zapewnia to szeroką realizację prawa do petycji, ale z drugiej strony może powodować w konkretnym przypadku wątpliwość, czy złożone żądanie jest petycją.

Petycję należy traktować jako postulat podjęcia działań w interesie ogółu.

Zatem jest to wyraz troski o dobro publiczne. Niemniej ustawodawca wskazał, że petycją jest także żądanie załatwienia w określony sposób indywidualnej sprawy podmiotu wnoszącego petycję. Wobec tego nie można przyjąć, że petycja stanowi zawsze prośbę ponadindywidualną. Niemniej w konkretnym przypadku rozstrzygnięcie sprawy indywidualnej może stanowić impuls do usprawnienia działań władzy publicznej w zakresie danego rodzaju spraw. Dlatego, niezależnie od niejasnej treści art. 2 ust. 3 u.p., należy zaproponować, aby w praktyce posługiwać się petycją jako środkiem ukierunkowanym na sprawy dotyczące wspólnoty lokalnej lub całego społeczeństwa.

Petycję składa się w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 4 ust. 1 u.p.). W tym drugim przypadku powinna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Obowiązkowym składnikiem petycji jest oznaczenie podmiotu wnoszącego petycję, a także wskazanie miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji. Petycję, która nie spełnia tych wymagań pozostawia się bez rozpatrzenia. Jeśli petycja jest niezrozumiała, wówczas należy wezwać podmiot wnoszący petycję do uzupełnienia lub wyjaśnienia treści petycji w terminie 14 dni z pouczeniem, że petycja, której treść nie zostanie uzupełniona lub wyjaśniona, nie będzie rozpatrzona (art. 7 ust. 2 u.p.).

Adresat petycji powinien ją rozpatrzyć bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia jej złożenia (lub uzupełnienia). Podmiot rozpatrujący petycję zawiadamia podmiot wnoszący petycję o sposobie jej załatwienia

wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 13 ust. 1 u.p.). Powyższa odpowiedź nie podlega zaskarżeniu. W szczególności osoba niezadowolona ze sposobu załatwienia petycji nie może skutecznie wnieść skargi do sądu administracyjnego. Petycje pozostają poza kognicją sądów.

Nie jest także dopuszczalne ponowne składanie petycji w tej samej sprawie, jeśli nie pojawiły się nowe fakty lub dowody. Ponowna petycja pozostawiana jest bez rozpatrzenia (art. 12 u.p.).

Petycje są jawne. Oznacza to, że organ władzy lub instytucja społeczna, do której złożono petycję powinna jej skan udostępnić na swojej stronie internetowej. W przypadku wyrażenia przez zainteresowanego zgody na ujawnienie danych osobowych, upublicznieniu podlega także imię i nazwisko albo nazwa podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, w interesie którego petycja jest składana (art. 8 u.p.). Nadto podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji corocznie, w terminie do dnia 30 czerwca, umieszcza na swojej stronie internetowej lub stronie internetowej urzędu go obsługującego zbiorczą informację o petycjach rozpatrzonych w roku poprzednim. Informacja ta zawiera w szczególności dane dotyczące liczby, przedmiotu oraz sposobu załatwienia petycji (art. 14 u.p.).

IV. Wniosek

Przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności (art. 241 K.p.a.). Znowu mamy do czynienia z otwartym

katalogiem spraw. Wydaje się, że wniosek dotyczy optymalizacji funkcjonowania organu władzy lub instytucji społecznej, do której został skierowany taki wniosek. Przedmiotem wniosku jest usprawnienie organizacji i trybu pracy podmiotu będącego adresatem wniosku. Wobec tego wniosek powinien zawierać propozycję usprawnienia funkcjonowania konkretnego organu lub instytucji. Taki wniosek racjonalizatorski ma służyć z jednej strony wyeliminowaniu nieprawidłowości i nadużyć, a z drugiej strony ma umożliwić lepsze wypełnianie misji podjętej przez dany organ lub instytucję. Chociaż wniosek dotyczy kwestii technicznych i organizacyjnych występujących w danym organie władzy lub instytucji społecznej, to realizacja wniosku powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb ludności i większej transparentności życia publicznego.

Wnioski niezawierające imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresu wnoszącego pozostawia się bez rozpoznania. Jeżeli z treści wniosku nie można należycie ustalić jego przedmiotu, wzywa się wnoszącego wniosek do złożenia, w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnienia lub uzupełnienia, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania (§ 8 rozporz.).

Organ właściwy do załatwienia wniosku powinien załatwić prawidłowo sporządzony wniosek bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca. W razie niemożności załatwienia wniosku we wskazanym wyżej terminie, właściwy organ obowiązany jest zawiadomić wnioskodawcę o czynnościach podjętych w celu rozpatrzenia wniosku oraz o przewidywanym nowym terminie załatwienia wniosku (art. 244 i 245 K.p.a.). W przypadku niezakończoności wniosku

w terminie wnioskodawcy służy prawo wniesienia skargi.

Adresat wniosku zawiadamia wnioskodawcę o sposobie jego załatwienia. Zawiadomienie takie powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób wniosek został załatwiony, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia wniosku. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu wniosku powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne. Wnioskodawcy niezadowolonemu ze sposobu załatwienia wniosku służy prawo wniesienia skargi (art. 246 K.p.a.).

V. Skarga

Petycje i wnioski dotyczą ulepszenia istniejącego stanu rzeczy i odnoszą się do przyszłości. Natomiast skarga ma inny charakter. Dotyczy zdarzeń z przeszłości i stanowi wyraz negatywnej oceny działalności podmiotu powołanego do wykonywania zadań państwa lub innego podmiotu, np. organizacji społecznej, której zlecono zadania z zakresu administracji publicznej. Przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw (art. 227 K.p.a.). Katalog zdarzeń, na których kanwie można złożyć skargę, jest otwarty.

Skargi niezawierające imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresu wnoszącego pozostawia się bez rozpoznania. Jeżeli z treści skargi nie można należycie ustalić jej przedmiotu, wzywa się wnoszącego skargę do złożenia, w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnienia lub uzupełnienia,

z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie skargi bez rozpoznania (§ 8 rozporz.).

Organ właściwy do załatwienia skargi powinien załatwić prawidłowo sporządzoną skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca. W razie niezafatwienia skargi w ustawowym terminie adresat skargi jest obowiązany zawiadomić skarżącego o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Jeżeli wskutek rozpatrzenia ponaglenia zostanie ustalone, że organ rozpatrujący skargę dopuścił się bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, wówczas zarządza się wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych bezczynności lub przewlekłości. Osoby takie mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej (art. 237, art. 36-38 K.p.a.).

Organ właściwy do rozpatrzenia skargi zawiadamia skarżącego o sposobie załatwienia jego skargi. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne (art. 238 K.p.a.). Jeżeli skarga została uznana za bezzasadną i bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, to nie można wnieść skutecznie kolejnej skargi. Jeżeli skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności, to organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy,

bez zawiadamiania skarżącego (art. 239 K.p.a.).

Petycje i wnioski rozpatrują organy władzy lub instytucje publiczne, w których kompetencji znajdują się sprawy przedstawione w petycji lub wniosku. Natomiast skargę na wadliwe działanie danego organu rozpoznaje organ wyższego stopnia lub inny niezależny organ. Przykładowo skargi dotyczące zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa rozpatruje wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – regionalna izba obrachunkowa. Z kolei skargi na działalność wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, w zakresie zadań własnych gminy, rozpatruje rada gminy. Skargi na konsula należy składać do ministra właściwego do spraw zagranicznych (art. 229 K.p.a.). Do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań i działalności organizacji społecznej właściwy jest organ bezpośrednio wyższego stopnia tej organizacji, a w stosunku do organu naczelnego organizacji – Prezes Rady Ministrów lub właściwi ministrowie sprawujący nadzór nad działalnością tej organizacji (art. 230 K.p.a.).

Cechą szczególną skargi jest to, że może ona zostać złożona nie tylko na organy lub instytucje, ale również na imienne wskazanych pracowników. Pracownik, który otrzymał skargę dotyczącą jego działalności, obowiązany jest przekazać ją niezwłocznie swojemu przełożonemu służbowemu (art. 256 K.p.a.). Ten z kolei powinien przesać skargę do organu właściwego do jej rozpatrzenia. Niemniej organ właściwy do rozpatrzenia skargi może postanowić, że lepszym rozwiązaniem będzie zbadanie skargi przez przełożonego służbowego pracownika.

Wówczas skarga jest ponownie przekazywana do odpowiedniego kierownika, naczelnika lub dyrektora, który samodzielnie załatwia skargę niemniej z obowiązkiem zawiadomienia organu właściwego do rozpatrzenia skargi o sposobie jej załatwienia (art. 232 § 2 K.p.a.). Pracownikowi (urzędnikowi) można zarzucić np. arogancję, biurokratyzm, wyuczoną bezradność lub inne zachowania godzące w interes skarżącego. Konsekwencją uznania skargi za zasadną może być obniżenie oceny okresowej urzędnika lub nawet wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

VI. Nadzór nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków

Organy państwowe, organy samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych obowiązane są przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków w ustalonych przez siebie dniach co najmniej raz w tygodniu i to po godzinach pracy (art. 253 K.p.a.). Skargi i wnioski składane i przekazywane do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i innych organów samorządowych i organów organizacji społecznych oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków (art. 254 K.p.a.).

Nadzór i kontrolę nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg oraz wniosków sprawują przede wszystkim Prezes Rady Ministrów, ministrowie i wojewodowie (art. 258 § 1 K.p.a.). Zwierzchni nadzór nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków składanych do sądów sprawuje Krajowa Rada Sądownictwa, a do innych organów i jednostek organizacyjnych - Prezes Rady Ministrów (art. 257 K.p.a.).

Nadzór i kontrolę nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków w organach organizacji społecznych sprawują statutowe organy nadzorcze tych organizacji oraz organy wyższego stopnia, zaś w organach naczelnych tych organizacji – organ administracji rządowej sprawujący nadzór nad działalnością danej organizacji (art. 258 § 2 K.p.a.).

Właściwe organy dokonują okresowo, nie rzadziej niż raz na dwa lata, ocen przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez organy i jednostki organizacyjne poddane ich nadzorowi. W wyniku przeprowadzonych kontroli oraz ocen organy nadzoru dążą do usunięcia przyczyn skarg oraz do pełnego wykorzystania wniosków w celu polepszenia działalności poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych (art. 259 K.p.a.).

Pracownik organu państwowego, pracownik samorządowy oraz organu organizacji społecznej, winny niewłaściwego i nieterminowego załatwiania skarg i wniosków, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa (art. 223 § 2 K.p.a.).

VII. Uwagi końcowe

Możliwość wnoszenia petycji, wniosków i skarg należy do zakresu praw politycznych obywateli. Wymienione środki prawne miały istotne znaczenie przed 1990 rokiem. W jakiejś mierze wypełniały lukę systemową w sytuacji braku praworządności i braku należytej ochrony sądowej. We współczesnych warunkach ustrojowych gwarancje procesowe ochrony interesów obywateli są bardzo rozbudowane, a nadto istnieją rozmaite formy partycypacji obywateli w sprawowaniu władzy publicznej. Dlatego petycje i wnioski mają charakter jedynie pomocniczy. Natomiast spore znaczenie w praktyce zachowała instytucja skargi.

Opracował: dr Krzysztof Świdorski, radca prawny

Materiał przygotowany przez OBSERWATORIUM EKONOMICZNO-SPOŁECZNE

Obserwatorium Ekonomiczno-Społeczne jest niezależnym oraz apolitycznym Think-Tankiem działającym na obszarze Polski, którego prace zapoczątkowano w 2020 roku.

OES zostało powołane w celu prowadzenia działalności naukowo-badawczej, analitycznej, wydawniczej, popularyzatorskiej, eksperckiej oraz edukacyjnej.